

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

تحلیل و بررسی عملکرد سیستم های خودروهای خودران

محدثه خدابین^۱، سیدعلی موسوی^۲، نیره زاغری^۳، حسین افتخاری^۴

۱- دانشجوی مهندسی فناوری اطلاعات دانشگاه جامع علمی کاربردی خانه کارگر واحد کرج

۲- دانشجوی مهندسی مکانیک خودرو دانشگاه جامع علمی کاربردی خانه کارگر واحد کرج

۳- دکترای تخصصی مهندسی کامپیوتر هوش مصنوعی رباتیک

۴- کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، مدیریت تحول، مرکز آموزش علمی کاربردی خانه کارگر کرج

چکیده

خودروهای خودران، یک تکنولوژی "هوشمندانه"، هوشمند نیستند بلکه الگوریتم هایی برای کنترل حرکات خودروه به عنوان یک فناوری نوظهور هستند. خودروهای خودران نشان دهنده یک تست قدرت بالا از قدرت یادگیری خودرو، و همچنین یک مورد آزمون برای یادگیری اجتماعی در حکومتداری فناوری هستند. تجربه نشان داده حوادث رانندگی به ندرت برای خودروهای خودران پیش می آید البته این تکنولوژی نیز همانند تکنولوژی های دیگری نقص نیست و همچنان در دست توسعه و آزمایش می باشد. فراتر از استفاده روزمره، خودروهای خودران میتوانند گزینه های حمل و نقل برای افراد سالخورده و معلول را گسترش دهد و مسافرت های تجاری را با هدایت رانندگان ناآشنا سهل و آسان کند و وابسته های سفارشی را بدون راننده به دست صاحبان شان برساند. خودروهای خودران نقش به سزایی در کاهش هزینه ها و کاهش استفاده از سوخت های فسیلی و کاهش آلودگی دارند. به طور کلی هر سیستم هوشمند از سه قسمت اصلی تشکیل شده است ورودی (سنسورها)، پردازش، خروجی (عملگرها)؛ این سیستم از اجزای مختلفی همچون سنسورهای التراسونیک (ما فوق صوت)، رادارهای لیزری و تعدادی دوربین که در اطراف خودرو تعبیه شده است تشکیل می شود و سیستم با استفاده از این ابزارها داینامیک محیط پیرامون خود را تحلیل میکند و متناسب با شرایط مختلف واکنش مناسب را به عملگرها اعمال می کند. با دید ۳۶۰ درجه و قدرت سنجش میزان فاصله ای که تا شعاع ۸ متری دارند میزان تصادفات و مرگ و میر را به حداقل میرسانند. این خودروهای خودران در چند بعد زندگی انسانها را متحول خواهند کرد مانند بعد اجتماعی که نشان میدهد کارشناسان عرصه علوم اجتماعی بر این باورند که خودروهای خودران میتوانند زندگی اجتماعی را به طور کامل تغییر دهند و وضعیت جدیدی را برای انسان ها ایجاد کنند. به طور متوسط مدت زمان تردد میان منزل و محل کار در ایالت متحده ی آمریکا ۵۰ دقیقه است و با احتساب ۱۲۰ میلیون نیروی کاری که در این کشور وجود دارد در روز چیزی حدود ۱۶۲ نفر در حال اتلاف است در حالی که می توان توسط خودران ها این وقت بسیار زیاد را به مردم بازگرداند و آن ها میتوانند این وقت را صرف مطالعه استراحت و... کنند. بعد اقتصادی نیز جدا از این بحث که هزینه های خودران های یک سوم خودروهای معمولی است و به واسطه هوشمندی در سطح چهارم استهلاک بسیار کمتری دارند، با ورود خودروهای خودران به دنیای امروز گرفتن جای انسان در رانندگی باعث می شود که حجم بسیار زیادی که مشغول کار رانندگی بوده اند آزاد شوند و این نیروها صرف کارهای دیگری شوند.

کلمات کلیدی: اتومبیل، خودروهای خودران، هوشمند، الگوریتم، تست، تکنولوژی، رانندگی، آزمایش، گسترش، حمل و نقل

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

۱- مقدمه

پیشرفت های اخیر در زمینه شبکه های عصبی عمیق^۱ منجر به توسعه خودرو های خودران که با استفاده از سنسور هایی مانند دوربین حسگر و ... بدون دخالت انسانی می تواند رانندگی کند. تولید کنندگانی از جمله تسلا، GM^۲، فورد، BMW^۳، در حال ساخت و آزمایش انواع مختلفی از خودرو های خودران هستند. قانون گذاران چندین ایالت شامل کالیفرنیا، تگزاس و نیویورک قانون جدیدی را در جاده های خود برای تسریع روند تست و استقرار خودرو های خودران تصویب کرده اند. باین حال شبکه های عصبی عمیق نیز با وجود پیشرفت چشمگیر خود در تست مثل نرم افزار های سنتی، اغلب به طور نادرست و غیر منتظره رفتار هایی از خود نشان میدهد که می تواند منجر به تصادفات جبران ناپذیر شود. در حال حاضر چندین حادثه واقعی در ارتباط خودرو های خودران اتفاق افتاده است از جمله یکی که به مرگ منجر شد. تکنیک های آزمایشی موجود برای خودرو های خودران باشکته های عصبی عمیق که به شدت مورد استفاده قرار میگیرند وابسته به جمع آوری دستی داده های آزمونی تحت انواع مختلف هستند. ابزار تست سیستماتیک به طور خودکار اشتباهات موجود را نشان می دهد که خود می تواند به طور کلی منجر به مرگ و میر شود. این ابزار تست عمیق فقط برای تست خود کار تولید و طراحی شده است. موارد استفاده از تغییرات دنیای واقعی در شرایط رانندگی مانند باران، مه، شرایط روشنایی و ...^۴ تست عمیق به طور سیستماتیک، قسمت های متفاوتی از منطق شبکه های عصبی عمیق را با ایجاد ورودی های آزمون که به حداکثر رساندن تعداد نورو ن های فعال شده تشخیص میدهد.

خودرو های خودران یک تکنولوژی خالص داغ هستند، یک فرصت کسب و کار چند میلیاردی که می تواند تحرک را تغییر دهد. فراتر از استفاده روزمره، خودرو های خودران می تواند گزینه های حمل و نقل برای افراد سالخورده و معلول را گسترش دهد و مسافرت های تجاری را با هدایت رانندگان در مسیر های نا آشنا ممکن و آسان سازند. مهمتر از همه، مصرف سوختی آنها می تواند کاهش یابد، تلفات مرگبار از حوادث ترافیکی با حذف اولیه به علت: "مهره پشت سر چرخان" مستعد به سرعت بخشیدن، نوشیدن یا ارسال پیامک در حالی که در حال رانندگی است. اطلاعات برای پردازش و ادغام داده ها از مجموعه ای از سنسورها از جمله دوربین ها، رادار مایکروویو، سنسور های اولتراسونیک و رادار لیزر استفاده میکنند. هر سنسور در مجموعه دارای نقاط قوت و ضعف خود است. دوربین ها محیط محلی را نشان می دهد، اما فاصله را اندازه گیری نمی کند. رادار مایکروویو جهت اندازه گیری فاصله و سرعت، اما قطعاً قابلیت تشخیص در آن کم است. در حال حاضر این رادار لیزری است که دارای دامنه ای محدود و قیمت های زیادی است. به این ترتیب گسترش دامنه رادار لیزری و کاهش هزینه های آن یک چالش کلیدی برای رانندگی مستقل یک واقعیت روزمره است. نمایشگاه فوتوراماموتور در سال ۱۹۳۹ در نیویورک خودرو های الکتریکی رادیویی خودران را پیش بینی کرد. در سال ۱۹۵۸ شرکت آمریکایی GM خودرو های کنترل شده رادیویی را ساخت و در ۴۰۰ فوت از بزرگراه نبراسکا با مدار های تشخیصی تعبیه شده امتحان کرد. نسخه دوم خودرو خودران "Grand" در ایالات متحده آمریکا با ساخت یک تکنولوژی جدید برای خودرو های خودران که به نظر می رسد در دسترس است.

کاهش هزینه ها

برای سازندگان خودرو که به تولید و حاشیه نگاه می کنند، قیمت چرخش رادار لیزری مکانیکی با این حال خیلی زیاد می گردد بنابراین توسعه دهندگان رادار لیزری نسل جدیدی از رادار های ارزان قیمت را معرفی می کنند. برای جلوگیری از هزینه بالای چرخش آینه ها، رادار های جدید به عقب و جلو اسکن می شوند محدود به طور معمول به ۱۲۰ درجه محدود می شود. زمانی

^۱ Deep neural network

^۲ شرکت خودروسازی که در حال تست خودرو های خودران است.

^۳ شرکت خودروسازی که در حال تست خودرو های خودران است.

^۴ پروژه تست عمیق گسترده روی خودرو های خودران Deep test.

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

که این کار را می کنند نیاز به قرار دادن چند لایر ثابت در نقطه جهت گیری های مختلف در جلو، طرفین و پشت خودرو برای ایجاد ابر نقطه ای سه بعدی از محیط اطراف است.

طول موج طولانی تر، محدوده طولانی تر

تکنولوژی Luminar با اهداف بلندپروازانه آغاز شد و سالها را در حالت خفا گذرانده، یادگیری "دو هزارشبهه ای برای ایجاد یک رادار لیزری"، ایکن هولز، یکی از بنیانگذاران آن است می گوید "ما می خواهیم رزولوشن فضایی بالاتری داشته باشیم، کوچکتر زاویه بین پرتوها، پرتوهای تنگتر و به اندازه کافی انرژی به ازای هر پالس به ۱۰۰٪ جابجایی در حدود ۲۰۰ متر می رسد." این شرکت در ۹۰۵ نانومتر شروع به کار کرد و به سرعت متوجه شد که، به دلیل مسئله ایمنی چشم، این طول موج است به بودجه فوتون به اندازه کافی اجازه نمی داد تا به دامنه مورد نظر راه حل Luminar برای رفتن به ۱۵۵۰ نانومتر مورد استفاده برای ارتباطات راه دور، که به شدت در داخل چشم جذب می شود به طوری که نمی کند به شبکه برسد این حاشیه ایمنی طبیعی اجازه می دهد قدرت پالس بالاتر برای یک محدوده ۲۰۰ متر مورد نیاز است برای اشیای تاریک - به اندازه کافی برای اتومبیل های رفتن در بزرگراه اگر رادار یک خطر را به خطر بیندازد، به سرعت آن را متوقف کنید. (رادارهای لیزری خودروهای خودران نویسنده: Jeff Hecht)

۵ تکنولوژی در خودروهای خودران به کاررفته است که شامل قصاداری، زمان واقعی مسافت سنجی، همبستگی چندگانه، اتوماسیون تصمیم سازی است که تصمیم سازی خودمبتهی برقانون و آموزش خودرو است. مزیت های شبکه خودروهای خودران با EDGE ELASTIC شامل بالابودن سطح توصیف سرویس مبتنی برهدف، دستگاه خدمات مستقل خدمات MGMT، مسافت سنجی و خدمات مبتنی برحدمعمول، بهینه سازی زمان حقیقی از طریق سرویس حرکت، MGMT، خودکارمبتهی برمطابقت باخدمات میباشد. (شبکه خودرو های خودران SVP & CTO Kireeti Kompella Engineering)

سوال اینجاست که این خودروها چگونه کار میکنند، دید ۳۶۰ درجه این خودروها مرزهای قبلی را شکسته و نیاز نیست راننده در تمام رانندگی حواسش به اطراف باشد این خودروها به چندیدن دوربین رادار و سنسور مجهز هستند، هسته اصلی سیستم یک دوربین بادنولن است که در جلوی خودرو تعبیه شده این لنزها با فاصله ۲۰ سانتی متر از یکدیگر قرار دارند و به رایانه خودرو متصل هستند در واقع همین دوربین است که مانند چشم راننده عمل میکند. این دوربین مانور و خطرناک یک دو چرخه یاپریدن ناگهانی یک کودک وسط خیابان را تشخیص میدهد. چند دوربین دیگر هم در اطراف خودرو نصب شده اند که وظیفه آنها اسکن بقیه جاده است، دوربین های دیگری نیز هستند که چراغ ها و تابلوهای راهنمایی را تشخیص میدهند، مجموعه ای از رادارها هم هر حرکتی را تا شعاع ۲۰۰ متری رصد می کنند. این سیستم بایک سری سنسور تکمیل میشود مثلاً سنسور تشخیص باران سرعت خودرو و وضعیت ترمزها رادارهای بارانی تنظیم می کند. یک سیستم هوشمند ترکیبی است از چند حسگر که مشاهداتی را دریافت و گزارش میکند و از طریق یک انتقال دهنده به یک سرور منتقل میکنند و در آن سرور داده های دریافتی با فرامینی که از پیش در سرور تعبیه شده، پردازش و تحلیل شده و براساس آن تحلیل فرامینی در صورت نیاز به عملگرها داده میشود این تعریفی ساده از یک سیستم هوشمند است. خودران های خودروهایی هستند که شکل عالی تری از این سیستم های هوشمند در آن هانصب و مستقر شده است. افزایش مشاهدات محیطی در دنیای واقعی و لزوم ادراک آنها را از سایر خودها متمایز و این ویژگی را خودران ها باید داشته باشند که تعداد زیادی مشاهدات محیطی را دریافت کنند و آن ها را پردازش و تحلیل کنند و در مورد آن ها اقداماتی را انجام دهند. نخستین خودرو خودران به عنوان یک نمونه آزمایشی و دانشجویی در سال ۱۹۶۱ در دانشگاه استانفورد ساخته شده است. سطوح هوشمندی خودران هادر دورویه شناخته شده است که در رویه اول به ۶ قسمت تقسیم می شوند که شامل رانندگی تنها، کمکی، قسمتی خودکار، بسیار خودکار، به طور کامل خودکار و بدون راننده می باشد.

رویه دوم:

جدول شماره (۱)

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

سطح ۰	فاقد هرگونه تجهیزات کنترل خودکار و نیازمند تسلط و کنترل کامل راننده
سطح ۱	دارای یک یا دو سیستم کنترل هوشمند مانند کروز کنترل
سطح ۲	دارای دو یا چند سیستم کنترل هوشمند مانند کروز کنترل قابل انطباق و سیستم حفظ مسیر، که در کار مشترک بایکدیگر، از دقت مورد نیاز راننده می کاهند.
سطح ۳	خودرو به تجهیزاتی مجهز است که این امکان را برای راننده فراهم میسازد که در طی دوره مشخصی خودرو را به حال خود رها سازد و خودرو در این مدتی نیاز از راننده به مسیر خود ادامه می دهد و سپس راننده در یک موعد مناسب کنترل خودرو را مجدداً به دست خواهد گرفت. مانند خودروی آزمایشی لکسوس گوگل Google's lexus rx 450 self-driving car
سطح ۴	خودروی تمام خودکار که بایادون حضور فردی به عنوان راننده، در جاده حرکت می کند و کلیه وظایف رانندگی را بی نیاز از عامل انسانی مستقیم انجام می دهد.

خودرو خودران مانند هر سیستم هوشمند دیگر نیازمند این است که یک پروتکل ارتباطی داشته باشد تا بتواند با محیط اطراف خود ارتباط برقرار کند. این پروتکل ارتباطی در خودران ها پروتکل ارتباطی V2X نامیده میشود که شامل اجزای زیر میشود.
جدول شماره (۲)

پروتکل ارتباطی V2X برای خودران ها	
V2I	خودرو به زیرساخت ها- vehicle to infrastructure
V2P	خودرو به عابر پیاده- vehicle to pedestrian
V2N	خودرو به شبکه- vehicle to network
V2H	خودرو به خانه- vehicle to home
V2C	خودرو به رایانش ابری- vehicle to cloud
V2V	خودرو به خودرو- vehicle to vehicle
V2D	خودرو به وسایل نقلیه دیگر- vehicle to device
V2G	خودرو به زیرساخت ها- vehicle to grid (power grid)

به طور کلی می توان گفت که این پروتکل های V2X در دو دسته شبکه محلی بی سیم و شبکه سلولی می توانند فعالیت کنند. در محل های متفاوتی از خودروهای خودران ابزارهای متفاوتی تعبیه شده که بخشی از آن ها ممکن است توکار باشد و ما آن ها را مشاهده نکنیم و بخشی از آن ها می توانند در و کار نصب شده باشند و آن ها را به وضوح مشاهده کنیم و این ابزارها مجموعه مشخصی از وظایف را برای مشاهده و کسب اطلاعات از محیط برعهده دارند، در یک خودران احتمالاً حدود ۱۰ ابزار به طور مشخص نصب شده است:

۱. سیستم موقعیت یابی جهانی GPS و ارتباط بین خودرو و خودران و ماهواره ها را برقرار می کند.
۲. با استفاده از نوری می تواند فاصله بین اجسام و موانع را حس و اندازه گیری کند و با دقت و رزولیشن بالا این اطلاعات را در اختیار خودران قرار می دهد.

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

۳. دوربین هایی که می توانند اطلاعاتی را با دقت و کیفیت کمتر نسبت به سایر ابزارها گردآوری میکنند و در اختیار خودران قرار میدهند و مشاهدات محیطی مورد نیاز ثبت وضبت میکنند.

۴. رادار با استفاده از ارسال امواج الکترومغناطیسی و دریافت انعکاس های آن می تواند اطلاعاتی را در مورد محیط اطراف خودران در اختیار آن قرار دهد.

۵. ابزار مادون قرمز؛ در واقع حسگر مادون قرمزی است که می تواند محیط اطراف و چیزهایی که وجود دارند شناسایی و ردیابی کند و اطلاعات مورد نیاز را در اختیار خودران قرار دهد.

۶. ابزار آلتراسونیک؛ حسگرهای آلتراسونیک که اطلاعات مورد نیاز برای فواصل خیلی کوتاه را در اختیار خودران قرار می دهد مثل اطلاعاتی که در سیستم های اجتناب از برخورد در پارک خودرو در خودروهای معمولی نیز یافت می شود.

۷. Dsrc؛ ابزاری که وظیفه ارتباط خودران را به خودران های دیگر و وظیفه ارتباط خودران را با تجهیزات زیرساختی دیگر برعهده دارد و با پروتکل های V2V و V2I کار میکند و این اطلاعات و مشاهدات را در اختیار خودران و سیستم پردازنده قرار می دهد.

۸. navigator. های موقعیت خودران را جهت حرکت موقعیت و وضعیت رادار در نقشه ای که کار می کند در اختیار خودران قرار میدهد و این اطلاعات را در اختیار بقیه خودران هانیز می تواند قرار دهد.

۹. به عنوان رهیاب خودران شناخته می شود که اطلاعات رادر مورد نقشه و موقعیتی که در آن قرار دارد را در اختیار خودران قرار می دهد نقشه ی دقیقی از موقعیت خودرو و در ارتباط با GPS و در ارتباط با موقعیتی که خودران در نقشه دارد می تواند تهیه و در اختیار خودران قرار دهد.

۱۰. حسگری که قادر است سرعت حرکت خودرو را اندازه گیری کند و در اختیار پردازنده خودران قرار دهد.

بنابراین اگر بخواهیم ساختار نرم افزاری را طبقه بندی کنیم میتوان گفت ما با چهار گروه اصلی سروکار داریم گروه اول حسگرهایی هستند که اطلاعات موقعیتی را مثل اطلاعات GPS در اختیار خودران قرار میدهند، گروه دوم حسگرها و ابزارهایی هستند که اطلاعات محیطی را دریافت میکنند مثل اطلاعاتی که مربوط به فواصل هستند یا اطلاعاتی که مربوط به تعامل خودران با خودران های دیگر میباشد یا اطلاعاتی که مربوط به ارتباط بین حسگرها با تجهیزات محیطی زیرساخت ها و علائم راهنمایرانندگی هستند هارامیتوان دریافت کند که اینها اطلاعات محیطی دوم هستند، در گروه سوم اطلاعاتی وجود دارد که اطلاعاتی مانند هوشناسی دریافت میکند، در انتها تمام اطلاعات این سه گروه که توسط ابزارهای مختلف در داخل یک خودران دریافت، مشاهده و جمع آوری شده اند در اختیار مجموعه ی چهارم در داخل خودران قرار می گیرند این بخش که شامل یک پردازنده مرکزی می باشد وظیفه دریافت، گردآوری، تجمیع، پردازش، تحلیل اطلاعات و تطابق مجموعه اطلاعات و داده های دافتی را با فرامینی دارد که از قبل در این پردازنده تعبیه شده و بعد از آن با استفاده از مجموعه ی اطلاعات دریافتی و فرامین تعبیه شده اقدامات بعدی پردازنده را برای عملگرهای دیگری که در خودرو وجود دارد برنامه ریزی کند برای عملگرهای دیگری که در خودرو وجود دارد. برای اینکه تجسمی از تبادلات اطلاعاتی یک خودران داشته باشیم میتوان به نمونه ی تعامل خودران با خودران های دیگر تحت پروتکل V2V بپردازیم به طور طبیعی وقتی ما راننده ی یک خودروی خیلی معمولی هستیم که نه خودران است و نه هوشمند و در محیطی هستیم که اطراف ما هم خودروهای معمولی ای هستند که آنهم هوشمند نیستند دلیلی که قالباناشی از تصادف می باشد خطای انسانی است به این مفهوم که ما بدون توجه به مسیر فردی که در خودروها به هردلیلی وارد مسیر سفر آنها می شویم یا بالعکس ما در مسیر خود حرکت میکنیم و یک خودرو دیگر به اشتباه و بر اساس خطا وارد مسیر سفر ما می شود و علت تصادف این است که این خودروها وارد مسیر فردی که می شوند و در یک زمان و مکان خطا با یکدیگر برخورد می کنند و این عامل قالبی میتواند عامل انسانی داشته باشد، در مقایسه اگر یک خودران را در نظر بگیریم یک خودران اگر در یک محیطی باشد که اطراف آن خودروهای معمولی غیر هوشمند باشند می تواند از وضعیت قرار گرفتن آن ها در محیط اطراف خودش مطلع گردد و زیرامی تواند تصویر ۳۶۰ ای مداومی از محیط اطراف خودش در اختیار داشته باشد و به طور مداوم این تصویر را کنترل کند، یک خودرو خودران نمیتواند برنامه سفر خود را در محیط اطراف معمولی مطلع شود و تشخیص نمیدهد خودروی مجاورش که یک خودروی معمولی میباشد و یک راننده دارد اما میتواند موقعیت فعلی آن را درک کند و مسیر احتمالی آن را حدس بزند اما از برنامه سفر آن مطلع نمی شود و همین

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

قدراطلاعات می تواند کم زیادی به یک خودروان کند که خودش به اشتباه وارد مسیر سفر خود را می کند. دیگر نشود و اگر سایر خودروها و افراد وارد مسیر سفر شدند بتواند پیشگیری کند و از برخورد با آن ها مانع کند که یکی از قابلیت خودروان هاست. اما اگر خودروان جاده ای حرکت میکنند که تمام خودروهای اطراف آن نیز خودروان می باشند همه ی این خودروها می توانند از برنامه سفر یکدیگر به صورت نرم افزاری مطلع گردند و اطلاع از این برنامه سفر می توانند آن ها کمک کند که با یکدیگر تصادف نکنند و در حالت هایی از این برنامه استفاده کنند، اگر دو خودروان که از کنار یکدیگر عبور میکنند برنامه سفر خود را به یکدیگر اطلاع می دهند اگر این برنامه سفر یکسان نباشد باید الگوریتم و حق تقدم برنامه ریزی شده ای از کنار یکدیگر و یا مقابل یکدیگر عبور میکنند اما اگر این برنامه سفر مشترک باشند این امکان وجود دارد که در شرایط ویژه ای تمام این خودروها از جنبه ای تشکیل دهند که به صورت نرم افزاری در تعامل اطلاعاتی با خودروهای دیگر قرار گیرند و یک قطار موقتی تشکیل دهند. این به این معنی است که برای این که یک خودروان بتواند وظیفه خود را به درستی انجام دهد هر روز حجم بسیار زیادی اطلاعات دریافت می کند و برای این که تصویری از این حجم از اطلاعات داشته باشیم کافیست که بدانیم حداقل اطلاعاتی که یک خودروان از پرتوهای نوری که دریافت میکند چیزی حدود ۱۰ تا ۷۰ مگابایت بر ثانیه می باشد از دور بین هایی که در اطراف خودروست حدود ۲۰ تا ۴۰ مگابایت بر ثانیه اطلاعات دریافت می کند از تجهیزات راداری ۱۰ تا ۱۰۰ کیلو بایت بر ثانیه اطلاعات دریافت می کند از طریق GPS 50 کیلو بایت بر ثانیه دریافت می کند و جمع این اطلاعات در یک روز می تواند چیزی حدود ۴۰۰۰ گیگابایت باشد و این حجم از اطلاعات و جریان ورودی اطلاعات در خودروهای خودروان بسیار حائز اهمیت است و یکی از دلایل این که می تواند قابلیت های زیادی داشته باشد از اطلاعات زیادی است که از محیط اطراف خود دریافت می کند و این اطلاعات به روز می باشد و این اطلاعات می تواند کمک کند تا کار خودروان به درستی انجام دهد و در چارخه های انسانی نیز نشود. هیچ محدودیتی برای سوخت خودروان ها وجود ندارد اما به این دلیل که خودروان ها نیازمند یک موتور الکتریکی بهره مند باشند تمام این آزمایشات بر روی خودروهای برقی انجام شده و بنابراین به استناد آزمایش های انجام شده خودروان های برقی بوده اند و وقتی که برقی می شوند می توانند از هر سوختی مانند بنزین، هیدروژن و CNG و هر سوخت دیگری استفاده کنند یعنی بخش غیر الکتریکی خودرو می تواند هر چیزی باشد. (گزارش شهرام اتفاق قسمت اول عملکرد خودروهای خودروان)

برای آنکه بتوان تعامل خودروهای خودروان را با محیط پیرامونشان بررسی کنیم سه وضعیت را متصور می شویم در وضعیت اول: تعداد خودروهای که در خیابان ها و جاده ها حضور دارند را کمتر از پنج درصد فرض می کنیم. وضعیت دوم: حضور نسبی خودروان را در خیابان ها داریم مثلاً تصور می کنیم که چیزی حدود ۳۰ درصد خودروهای موجود در خیابان ها و جاده ها خودروهای خودروان هستند. وضعیت سوم: وضعیتی را تصور می کنیم که ۱۰۰ درصد خودروهای موجود در خیابان ها و جاده ها در تسلط خودروهای خودروان باشد و غالب خودروها خودروان هستند. در بخش اول پروتکل های ارتباطی یک خودرو خودروان را با محیط اطراف خودش بررسی کردیم اما در این بخش به سراغ عوامل محیطی غیر قابل پیش بینی تری می رویم که در محیط اطراف یک خودروان وجود دارد و خودروان باید با آن ها ارتباط برقرار کند یا کسانی که یک خودروان را طراحی میکنند باید در مورد وضعیت ارتباط این خودروان با آن عوامل محیطی از پیش برنامه ریزی داشته باشند و تصمیم گرفته باشند و آن ها را مطالعه کرده باشند که عبارت اند از: خودروهای معمولی دیگری که در جاده وجود دارند و خودروان نیستند ((این عامل برای زمانی در نظر گرفته میشود که هنوز بخشی از خودروهای داخل خیابان ها به صورت خودروان نیستند)) مصرف کننده خودروان عابران پیاده که در سطح خیابان ها در حال حرکت هستند، پلیس، سایر خودروان های موجود در مسیر حرکت ((این عامل در میان عوامل بالا قابل پیش بینی ترین عامل محیطی یک خودروان است)). در گام نخست به بررسی وضعیت شماره یک و با سطح حضور تعداد خودروان های کمتر از ۵ درصد در خیابان ها آغاز می کنیم. یک نمونه از آزمایشات قابل تامل انجام شده بر روی خودروان ها در دانشگاه ایلنوی انجام شده است که منجر به انتشار مقالات متعددی در این حوزه شده است در این آزمایش ۲۱ خودرو در یک مدار مدور به دور یکدیگر می چرخند و از لحظه ای که این حرکت آغاز میشود تا زمانی که این حرکت خاتمه پیدا میکند وضعیت حرکت این خودروها بررسی میشود و بر اساس آن ها نمودارهای ترافیکی حرکت خودروها ترسیم میشود و این نمودارها مطالعه میشوند و بعد از این که این کار انجام میشود در مرحله بعدی یکی از خودروهای که در این مدار در حال

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

چرخش هستند با یک خودرو خودران جایگزین میشود تا بررسی شود که حضور یک خودران در این مجموعه چه تاثیری بر روی حرکت مجموعه دارد و منحنی های ترافیکی چه تغییری پیدا میکنند در تصویر مدار حرکت خودروها را نشان میدهد که در مرحله تکرار آزمایش یک خودران به مدار اضافه شده و این خودران در تصویر مشخص شده. این تصویر سه عکس را در سه مرحله متفاوت از انجام آزمایش را نشان میدهد. عکس اول که با حرف A نشان داده شده است مربوط به موقعی است که آزمایش با همان خودروهای معمولی که با راننده دارند هدایت میشوند را نشان میدهند. در تصویر بعدی که بعد از ۹۳ ثانیه که از آغاز آزمایش گرفته شده نشان میدهد که فاصله بین خودروها افزایش پیدا کرده است و نظم آن ها بهم ریخته، به بیان دیگر بدون آنکه در مسیر حرکت خودروها در وضعیت B هیچ مانعی وجود داشته باشد و در شرایطی که میتوانند خودروها جریان حرکت مداومی را داشته باشند به دلیل وضعیتی که به آن امواج ترافیکی گفته میشود خودروها نمیتوانند نظم و انضباط همیشگی که در بدو امر داشته اند را ادامه دهند و ناگزیر اند که ترمز کنند و دوباره با شتاب حرکت کنند و این بهم ریختگی امواج ترافیکی نامنظمی را ایجاد میکند. در تصویر C شاهد وضعیتی هستیم که یک خودران به این مجموعه اضافه شده و ۳۲۷ ثانیه بعد از شروع آزمایش با وجود آنکه فقط یک خودران در این مجموعه خودروهای که در همان مسیر حرکت میکنند را داریم. آزمایش نشان میدهد که حرکت خودروها بسیار منظم شده است و همان یک خودران باعث شده است که امواج ترافیکی بهبود پیدا کند و نظم انضباط بسیار بیشتری در حرکت خودروها ایجاد شود. در اینجا دو نمودار از آزمایش تهیه شده است را میبینیم که در نمودار بالایی وضعیت قرار گرفتن خودروها را مشاهده میکنیم خطوط قرمز مربوط به خودروی خودران است که بدون راننده در حال حرکت است و در تصویر بالایی وضعیت سرعت خودروها را مشاهده میکنیم جمع بندی نتایج این آزمایش به ما نشان میدهد که حتی با اضافه کردن تعداد معدودی خودران به خودروها در یک جاده این امکان فراهم میشود که امواج ترافیکی بهبود پیدا کنند و خودروها با نظم بیشتری حرکت کنند و تعداد ترمزهای کمتری گرفته شود. یکی دیگر از آزمایش های انجام شده است در رابطه با بررسی تعامل خودروهای خودران با محیط خود به بررسی رفتار عابران پیاده با خودران ها می پردازد. در تصویر دیده میشود که به جای آن که از یک خودران استفاده شود از یک خودرو معمولی استفاده شده است و یک راننده در داخل صندلی خودرو پنهان شده است و کسی که از بیرون به داخل خودرو نگاه میکند به این تصور میرسد که خودرو فاقد راننده است و بعد عکس العمل های عابرین پیاده بررسی میشود. در اینجا نیز دو تصویر داریم که در تصویر سمت چپ راننده خودرو در داخل یک خودروی معمولی که باید توسط راننده کنترل شود پنهان شده است و در تصویر سمت راست وضعیت عابرین پیاده را مشاهده میکنیم در تصویر بعدی جدایی را مشاهده میکنیم که جمع بندی اطلاعات دریافتی از نحوه رفتار مردمی است که از کنار این خودرو رد شده اند. جمع بندی این اطلاعات به طراحان خودران ها کمک میکند که اطلاعات دقیق تری از وضعیت رفتار مردم بدست بیاورند و در طراحی خودشان لحاظ کنند. مسئله بعدی که مورد مطالعه قرار میگیرد رفتار و ارتباط با مصرف کننده و تعامل یک خودرو هوشمند با آن ها است. این تصویر که راهنمای مصرف کننده برای مدل S خودروی تسلا است تعداد سنسورها در اطراف خودرو را به مصرف کننده نشان داده است. همانطور که در بخش اول جزئیات مربوط به حسگرها گفته شد. از وضعیت و تعداد سنسورهای این خودرو میتوانیم کشف کنیم که این خودرو از سطح هوشمندی بالایی در سطح سه و چهار برخوردار نیست و سطح هوشمندی آن چیزی بین سطح دو و سه است. صرف نظر از آن که ما با خودرویی در ارتباط باشیم که سطح هوشمندی کمتری دارد مثل سیستم پارک خودکار تسلا مدل S که در تصویر قبل دیدیم یا یک خودرو کاملاً هوشمند در سطح چهارم که اصولاً فاقد تجهیزات کنترلی است و مفهومی به نام پارک خودکار را ندارد و همه چیز خودکار است در هر دو حالت ما با مسئله برخورد پلیس و پاسخ خودرو به درخواست پلیس روبه رو هستیم و یکی از مسائلی که در این خودروها در حال حل فصل است نحوه برخورد خودروهای خودران با پلیس و نیروی های نظامی است و یک نگرانی دیگری که وجود دارد این است که این خودروها بایستی به صورت هوشمندانه بین پلیس واقعی و پلیس غیر واقعی ((افراد سواستفاده گر)) تمایز قائل شود و این یکی دیگر از پیچیدگی هایی است که در برابر خودران ها در تعامل با محیطشان وجود دارد. در بررسی قبلی وضعیتی را بررسی کردیم که تعداد بسیار اندکی از خودروهایی که در خیابان ها هستند خودروهای خودران هستند و این تعداد را کمتر از ۵ درصد در نظر گرفتیم. در وضعیت جدید می خواهیم وضعیتی را در

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

نظر بگیریم که همه خودروهای موجود در خیابان ها و جاده ها خودران هستند و از این بررسی منظور مشخصی داریم. در اینجا ما شاهد بررسی چهار راهی هستیم که خودروهایی که در آن حرکت میکنند، خودروهای معمولی هستند و توسط راننده ها اداره میشوند که توقف این خودروها با فرمان راننده انجام میشود حال اگر بخواهیم این وضعیت را تغییر دهیم و وضعیتی را مشاهده کنیم که در آن همه خودروهایی که در داخل خیابان در حال تردد هستند خودران باشند، در این وضعیت ما با پدیده ای به اسم چراغ راهنمایی و رانندگی روبه رو نیستیم یعنی اصلا ضرورتی ندارد که خودروها برای جلوگیری از برخورد خودرو با یک دیگر از چراغ راهنمایی و رانندگی استفاده نکنند. ما در بخش اول راجب به این موضوع صحبت کردیم که خودروهای خودران در تعامل با همدیگر میتوانند از برنامه سفر همدیگر مطلع شوند و وقتی که از برنامه سفر همدیگر مطلع می شوند به طور کاملاً هوشمندانه به شکلی از کنار همدیگر عبور میکنند که با یکدیگر تصادفی نداشته باشند و حرکت آن ها کاملاً بر اساس داده ها و اطلاعاتی است که بین آن ها ممنتقل میشود بنابر این در این وضعیت با مفهوم جدیدی از تقاطع ها و مسیر حرکت خودران ها روبه رو هستیم. وقتی راجب دنیایی صحبت میکنیم که همه خودروها در آن خودروهای خودران هستند میشود دنیایی را با تصویری که میبینیم تجسم کرد. در بخش اول درباره این موضوع صحبت کردیم که وقتی یک خودران از برنامه سفر خودران دیگری مطلع باشد میتواند دو تصمیم بگیرد. اگر برنامه سفر این خودران با خودران های دیگر یکی نباشد از کنار آن ها با یک الگویی بر اساس حق تقدم عبور میکند و به مسیر خودش ادامه میدهد و وارد مسیر سفر آن ها نمیشود زیرا که از برنامه سفر آن ها مطلع است. اما در حالتی که با برنامه سفر خودران دیگری مواجه شد که با برنامه سفر خودش مشترک است این امکان نرم افزاری قابل ایجاد است که خودروهای که برنامه سفر مشترکی دارند با همدیگر تشکیل یک قطار نرم افزاری را دهند و به صورت زنجیره ای به دنبال یک دیگر حرکت کنند و به صورت نرم افزاری با هم در ارتباط باشند و آن مسافتی را که با یک دیگر برنامه سفر مشترکی را دارند طی میکنند و در این صورت این کار مزایای اقتصادی بسیار زیادی را برای حرکت خودران ها فراهم میکند. خودران ها میتوانند با فواصل کوتاهی نسبت به یک دیگر حرکت کنند و مزایای بیشماری برای آن ها در این وضعیت قابل تصور است. (گزارش شهرام اتفاق قسمت دوم تعامل خودروهای خودران در ارتباط با محیط پیرامون خود)

اگرما تصور کنیم راننده یک خودرو ای هستیم که سیستم ترمز آن از کار افتاده باشد و قادر به متوقف کردن خودرو نیستیم چه گزینه هایی را در پیش داریم؟ در یک نظریه سه گزینه به ما پیشنهاد شده است که گزینه C گزینه ای است که در اثر برخورد ما با درخت میتوانیم خودرو را متوقف کنیم اما، این احتمال وجود دارد که ما در اثر تصادف با این درخت جان خودمان را از دست بدهیم. در گزینه های A و B این امکان را داریم که با تصادف با افراد از این موانع بگذریم و البته جان آن ها را به خطر خواهیم انداخت البته جان خودمان را نجات میدهیم و همچنان زنده باقی میمانیم تا در ادامه بتوانیم راهی برای متوقف کردن خودرو پیدا کنیم و جان خودمان را نجات دهیم. مفهومی که در اینجا راجب به آن صحبت میکنیم این که راننده خودرو قادر است تصمیم بگیرد که چگونه عمل کند ما نیازمند به هیچ برنامه از پیش طراحی شده ای نیستیم و تصمیمی که راننده خودرو میگیرد ناشی از انتخاب های عقلانی و اخلاقی است. اما وقتی که ما راجب به خودروهای خودرانی صحبت میکنیم که بی نیاز از راننده در خیابان ها حرکت میکنند و بدون کنترل ما باید درباره پدیده های مختلف تصمیم بگیرند اوضاع خیلی فرق میکند. در این تصویر خودروی خودرانی را داریم که ۵ سرنشین دارد و سرنشین ها هیچ دخالتی در کنترل خودرو ندارند خودرو قادر به این نیست که ترمز بکند و ناگزیر باید یکی از انتخاب های D و E را داشته باشد در صورتی که با مانع E برخورد کند سرنشینان خودرو جان خود را از دست میدهند و در صورتی که با افرادی که در حال عبور از خط کشی عابر پیاده هستند که در گزینه D هستند برخورد کند سرنشینان خودرو زنده خواهند ماند و افرادی که در حال عبور هستند احتمالاً جان خود را از دست خواهند داد و این انتخابی است که پیش روی خودروی خودران ما است مشکل اینجاست که برخلاف وضعیت قبل که ما مسئولیت تصمیم گیری راجب این امور را بر عهده راننده می گذاشتیم در اینجا باید برای خودروی خودران از پیش برنامه ریزی کنیم و واکنش های آن را در طی فرامینی به پردازنده آن تعبیه کنیم و خودرو بتواند بر اساس آن تصمیم بگیرد از نظر اخلاقی ممکن است که به مردمی که قرار است از خودروهای خودران اسفاده کنند اگر پیشنهاد دهیم که کدام کار به صلاح است؟ شاید از موضع کسی که قرار است اظهار نظر کند بگویند که بهتر است افرادی که در حال عبور از خط کسی عابر پیاده

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

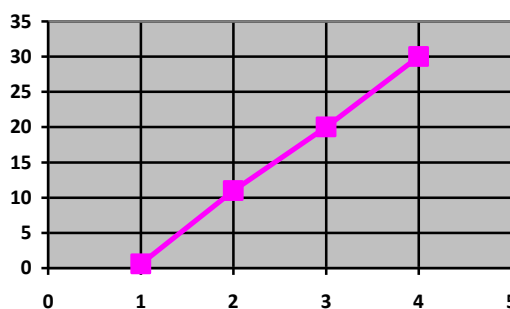
هستند آن ها سالم بمانند؛ اما سوالی که مطرح میشود این است که آیا افرادی که همچنین طرحی را دارند خودشان حاضر هستند که از خودروهای خودران استفاده کنند و تصمیم گیری راجب به جان خودشان را به یک برنامه از پیش طراحی شده بدهند؟؟ در واقع ما در اینجا با یک بحث فنی و بسیار مهم به اسم بحث روش شناسی روبه رو هستیم مفهومی که شاید بهتر باشد از مفهوم روش شناسی کنش انسانی میزبانی استفاده کنیم برای بیان آن میزبانی به ما توضیح میدهد که انسان ها بر خلاف موجودات دیگر صرفه نظر از واکنش های طبیعی که میتوانند داشته باشند موجوداتی کنش گر هستند و کنش دارند و این کنش ها به هیچ وجه از پیش تهیه شده نیستند در حالی که اغلب حیوانات و موجودات دیگر موجودات واکنش گری هستند که به صورت غریزی به موضوعات پاسخ میدهند اگر بخواهیم این مفهوم را در خودروهای خودران تعمیم دهیم خودروهای خودران ما نیز موجودات واکنش گری هستند بنابراین تفاوت یک خودرو که مسئولیت رانش آن را یک انسان بر عهده دارد با خودرویی که مسئولیت آن را یک مجموعه نرم افزار و سخت افزار بر عهده دارد این است که خودرویی که توسط انسان کنترل میشود به مجموعه کنش گر است اما خودرو خودران یک مجموعه واکنش گر است از این منظر طراحان باید همه اقدامات آتی این خودرو را از پیش برنامه ریزی کنند. ایان راد در سخنرانی که در تد کمبریج داشت از دو فلسفه اخلاقی متفاوت برای این طراحی و برخورد با این موضوع اسم میبرد. برنامه ریزی اولی که او از آن اسم میبرد برنامه ریزی است که به جرمی بنتام نسبت میدهد و میگوید که بر اساس فلسفه اخلاقی جرمی بنتام ما باید رفتار فایده گرایانه را در یک خودروی خودران برنامه ریزی کنیم به این معنی که اگر در خودرو ما فقط یک سرنشین وجود داشته باشد و افرادی که از خط کشی عابر پیاده در حال عبور هستند بیش از یک نفر باشد مصلحت این است که جان فردی که سرنشین خودرو است را به خطر بندازیم و جان کسانی که در حال عبور از خط کشی عابر پیاده هستند را نجات دهیم. ایان راد در مقابل الگوی اخلاقی جرمی بنتام الگوی اخلاقی دومی را نام میبرد که آن را امانویل کانت نسبت میدهد و معتقد است که اگر قرار باشد که به این الگو عمل کنیم باید هدف گرا باشیم و اجازه نداریم که در باره جان سرنشین خودرو تصمیم بگیریم و خودرو باید به مسیر خودش ادامه دهد. در طراحی خودروهای خودران مهندسان ناگزیر اند که همه واکنش های آتی یک خودران را از پیش برنامه ریزی کنند و این فرامین را به عنوان برنامه های از پیش طراحی شده در داخل پردازنده های خودران تعبیه کنند و برای این که مبنایی برای این کار داشته باشند لازم است که مراجعه ای به افکار عمومی و اعتقادات بکنند. شرکت هایی که مسئولیت طراحی این سیستم ها را بر روی خودروهای خودران دارند تا به حال حجم زیادی از این پرسش ها را از مردم پرسیده اند و تا سال ۲۰۱۷ یک میلیون نفر به پنج میلیون گزینه پاسخ داده اند. گزینه هایی که شبیه آن گزینه ها در تصاویر قبلی دیدیم و همچنین در این تصویر میبینیم به عنوان مثال در این تصویر اگر خودران ما ناگزیر باشد که با یکی از موانع برخورد کند در گزینه آلبا فردی که در حال دزدیدن یک کیف پوله برخورد کند یا در گزینه K با سگی که در حال عبور از روی خط کشی عابر پیاده است تصادف کند و اگر این سوال را از افکار عمومی بپرسید ممکن است پاسخ های متفاوتی را دریافت کنید و این پاسخ های متفاوت از سختس هایی است که طراحان این سیستم در خودروهای خودران با آن مواجه هستند و به نتیجه برسند و در نهایت یکی از این گزینه ها را در آن سیستم تعبیه بکنند. شاید از مجموع صحبت هایی که در این بخش کردیم این سوتفاهم پیش بیاید که خودران ها ممکن است خطرناک باشند اما همانطور که در بخش اول و دوم گفتیم از آنجایی که خودران ها به طرق مختلف میتوانند حجم بسیار زیادی از اطلاعات محیطی را دریافت کنند و با پردازش این اطلاعات میتوانند از تصادفات احتمالی در آینده جلوگیری بکنند بنابراین وسایل ایمنی هستند. در جهان سالانه ۱.۲ میلیون نفر جان خود را در تصادفات جاده ای از دست میدهند و همانطور که گفتیم ۹۴ درصد خطاهای انسانی عامل تصادف بوده اند و این بدان معنی است که حضور خودران ها میتواند به طور چشمگیری از این تصادفات جلوگیری بکند. نظر سنجی انجمن جهانی اقتصاد نشان میدهد که ۵۸ درصد مردم نسبت به مصرف خودروهای خودران نظر مثبتی دارند اما واقعیت این است که بسیاری از کارشناسان معتقد اند که مردم دقیقاً نمی دانند که خودروهای خودران چی است و چه اثری قرار است در زندگی آن ها بزارند و همین طور وقتی از آن ها سوال میشود که در یکی از گزینه های تصادف یا انتخاب های اخلاقی یکی از آن ها را انتخاب کنند مردم دقیقاً نمیدانند که راجب به چه چیزی نظر میدهند. بنابر این وقتی از منظر طراح خودرو به این موضوعات نگاه میکنیم این پیچیدگی ها به مرحله طراحی وارد میشود برای این که

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

طراحان می‌خواهند بخشی از نتایج انتخاب افکار عمومی را وارد فرایند طراحی خودشان بکنند. یکی دیگر از موضوعاتی که درباره خودران‌ها مطرح است درباره تعامل با مردم این است که برخی کارشناسان معتقد اند که خودروهایی که میزان هوشمندی آن‌ها در سطح صفر است کاربری این خودروها توسط عامل انسانی معمولاً ساده است و به محض این که مقدار هوشمندی در این خودروها افزایش پیدا میکند به همان نسبت کاربری آن‌ها هم دشوار تر میشود و وقتی به سطح عالی شماره ۴ میرسیم کاربری خودرو بسیار بسیار ساده میشود. کارشناسان عرصه علوم اجتماعی معتقد اند که خودران‌ها زندگی اجتماعی ما را میتوانند به کلی تغییر دهند و وضعیت جدیدی را برای انسان‌ها ایجاد بکنند به طور متوسط مدت زمان تردد میان منزل و محل کار در ایالات متحده ۵۰ دقیقه است و با احتساب ۱۲۰ میلیون نفری که در آن جا نیروی کار هستند تقریباً میزان اتلاف وقت در ایالات متحده در روز چیزی حدود عمر ۱۶۲ نفر است در حالی که اگر ما قادر باشیم توسط خودران‌ها این وقت بسیار زیاد را به مردم و نیروی کار برگردانیم میتوانیم این وقت را صرف استراحت و مطالعه و... کنند و این بدین معنی است که خودروهای خودران میتوانند زندگی اجتماعی ما را به کلی تغییر دهند. (گزارش شهرام اتفاق بخش سوم جنبه های اجتماعی خودروهای خودران)

اگر مقدار سوخت مصرف شده توسط خودران را F بنامیم و اگر میانگین فاصله سفر را با D نشان دهیم و مسافت پیموده شده بر حسب مایل به ازای سوخت مصرفی به ازای گالن MPG نشان دهیم رابطه ای که برای تعریف مقدار سوخت مصرف شده خواهیم داشت به صورت $f=d/mpg$ است این رابطه به ما نشان میدهد که با کاهش میانگین فاصله سفر یا به یک تعبیر دیگر با کاهش پیمایش خودرو مقدار سوخت مصرفی خودرو کاهش پیدا میکند و درواقع کاری که خودران‌ها انجام میدهند این است که فاصله سفر را کاهش میدهند یا به یک تعبیر دیگر پیمایش را کاهش میدهند که در مجموع باعث آن میشود که مقدار سوخت مصرفی خودران‌ها کاهش پیدا کند و در کل مقدار سوخت مصرفی ناوگان حمل و نقل کاهش پیدا کند و این موجب میشود که هزینه سوخت مصرفی کل ناوگان حمل و نقل بدین منظور کاهش پیدا کند .

شکل شماره (۱): تعداد ترمزهای گرفته شده در طول یک سفر خودروی معمولی

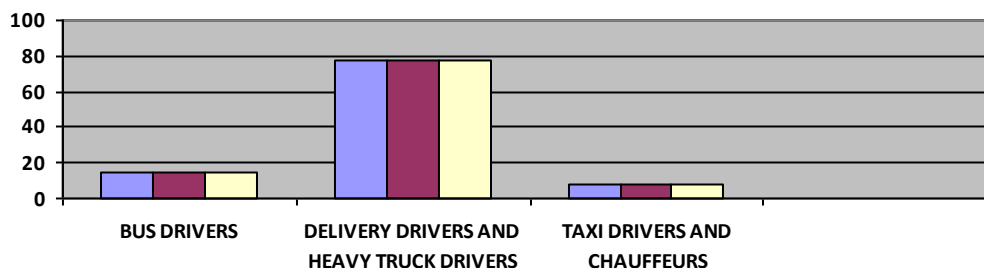
در این نمودار ما وضعیت خودرو ای را بررسی میکنیم که خودرویی معمولی است و راننده مسئول کنترل خودرو است این نمودار مقایسه طول مسیر سفر بر حسب کیلومتر را و نسبت ترمزهای گرفته شده را مقایسه میکند. همانطور که از نمودار مشهود است به ازای هر مقدار طول مشخصی از مسیر سفر بر حسب کیلومتر تعداد مشخصی ترمز گرفته میشود که البته این مقدار نمادین است و میتواند کم یا زیاد شود. در نقایسه با این وضعیت خودرویی که خودران است عملکردش خیلی متفاوت است در مقایسه با یک خودروی معمولی یک خودران به واسطه رفتار هوشمندی که از خود نشان میدهد عملکرد مناسبی را دارد و تعداد ترمزهای گرفته شده در یک مسیر مشابه برای خودران‌ها کمتر باشد. در واقع این نمودار میخواهد این مفهوم را برساند که اگر خودرو خودران باشد اجزا آن عمر بیشتری دارند و بهینه تر کار میکنند. در بخش سوم این مجموعه که به جنبه‌های اجتماعی خودران‌ها پرداختیم این مسئله را بررسی کردیم که با وجود خودران‌ها چه وقت عظیمی از افرادی که با

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

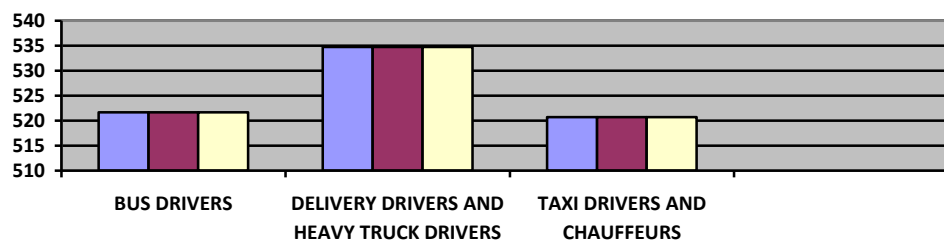
خودروهایشان به محل کارشان یا منزلشان میروند صرفه جویی خواهد شد و این وقت عظیم میتواند صرف مطالعه استراحت و.... شود. در اینجا راجب به رانندگان حرفی ای صحبت میکنیم یعنی کسانی که شغلشان رانندگی است طبق نموداری که در رانندههایی هستند که در ایالات متحده رانندگی میکنند و ۱۴.۴۷ درصدشان رانندگان اتوبوس اند و ۷۷.۳۲ درصدشان رانندههای خودروهای سنگین و خودروهای حمل کالا و محمولههای پستی هستند و ۸.۲۱ درصدشان رانندگان تاکسی هستند در نمودار B دستمزد سالانه آنها را نشان داده است این نمودار میخواهد نشان دهد که با ورود خودرانها و خودروهایی که نیازی به راننده ندارند چه حجم عظیمی از نیروی کار میتواند آزاد شود و صرف امور دیگری بشود مطالعات متعددی در دنیا در مورد اثر خودرانها بر صنعت حمل و نقل منتشر شده است و یکی از آن تحقیقات معتبر تحقیقات انیستو تحقیقات حمل و نقل دانشگاه میشیگان است که این نمودار یکی از نمودارهایی است که حاصل آن تحقیقات است در این نمودار توضیح داده شده است که با افزایش خودروهای خودران تعداد خودروهایی که به صورت اشتراکی مورد استفاده مصرف کنندگان قرار میگیرد بشدت افزایش پیدا میکند و از سوی دیگر تعداد خودرویی که تولید میشود کاهش پیدا میکند.

FIGURE A:

شکل شماره (۲): درصد شاغلان در بخش ها

FIGURE B:

شکل شماره (۳): متوسط دستمزدها

بنابراین با شرایطی روبهرو هستیم که تعداد خودروهای تولید دشته کاهش پیدا خواهد کرد و از طرف دیگر شاهد وضعیتی خواهیم بود که تعداد خودروهایی که به صورت اشتراکی استفاده میشوند بشدت افزایش پیدا خواهند کرد. در بازه های زمانی ۲۰۱۵-۲۰۲۰-۲۰۲۵-۲۰۳۰ با توجه به این که ما در سال ۲۰۱۹ هستیم یک فاصله ۱۰-۱۱ ساله ای را با سقف این بازه زمانی داریم. در یک مطالعه دیگری فهرست هزینه های یک خودرو خودران با یک خودرو معمولی که انسان کنترل آن را بر عهده دارد مقایسه شده است و این مقایسه برای بازه زمانی ۲۰۱۵-۲۰۳۵ بررسی شده است که بر اساس پیش بینی های انجام شده تا سال ۲۰۳۵ به ازای هر یک کیلومتری که یک خودرو خودران و یک خودرو معمولی طی میکند هزینه های یک خودرو

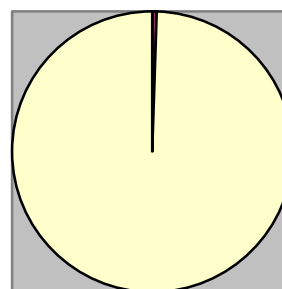
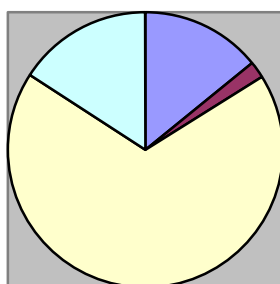

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

خودران یک سوم هزینه های یک خودرو معمولی است. مطالعه دیگری درباره تصادف خودروهای خودران انجام شده است و ارزیابی های متعددی در این مورد انجام شده است از جمله یکی از گزارشات که گزارش مربوط به پیمایش خودران گوگل است که در طول شش سال آزمایشی که بر رویش انجام شده مسافت بیش از ۱.۷ میلیون مایل را طی کرده!!!! و در تمام این مدت در کمتر از دوازده حادثه درگیر بوده است که در هیچ کدام از آن ها خودرو خودران گوگل با شکست مواجه نشده است و مشکل از خودران گوگل نبوده است و این نشان دهنده این است که با توسعه این صنعت میتوان بخش زیادی از مشکل تصادفات را حذف کرد.

خودرو معمولی

خودرو خودران

شکل شماره (۴): کاهش هزینه تصادفات

در این نمودار یک خودرو خودران با یک خودرو معمولی مقایسه شده است که که هزینه های خودرو خودران و خودرو معمولی در هر مایل ارزیابی شده و مثلاً به عنوان نمونه هزینه های مربوط به حمل نقل عمومی در وضعیتی که خودرو خودران باشد خیلی کمتر از هزینه های حمل نقل عمومی بر اساس وسایل نقلیه عمومی است. می توان تمام آثار اقتصادی خودروهای خودران را به صورت مختصر این گونه بیان کرد: خودران ها در بحث ترافیک باعث کاهش بار ترافیکی میشوند به علت رفتار هوشمندانه ای که دارند. در بحث پیمایش باعث کاهش پیمایش میشوند به دلیل این که امکان برنامه ریزی هوشمندانه در خودروها وجود دارد. باعث صرفه جویی میشوند ما در بحث اقتصادی موضوعی به نام صرفه جویی به مقیاس داریم و در بخش های پیشین راجع حرکت قطاری خودروها صحبت کرده ایم و صرفه جویی به مقیاس حاصل جمع خودروها در طول مسیر مشترک است به دلیل این که خودران ها میتوانند از برنامه سفر یکدیگر مطلع باشند. در بحث عملکرد به دلیل آن که میتوانند از شتاب یا ترمز بیهوده و حرکات غیر هوشمندانه اجتناب بکنند خودران گزینه بسیار خوبی هستند و عملکرد اقتصادی بسیار خوبی خواهند داشت. در تصادفات کارنامه عملکرد بسیار موفق داشته اند. مصرف اشتراکی یکی دیگر از موضوعات خودران ها است. موضوع مصرف اشتراکی میتواند با ورود خودروهای خودران شکل بگیرد و مناسبات و اساس صنعت حمل و نقل را به صورت جدی تغییر دهد و همچنین مفهوم خودرو شخصی و خودرو خودران را به طور کلی تغییر دهد. کاهش مدت سفر یا کاهش پیمایش. بیمه: با کاهش خطرات ناشی از تصادف خودروها با کاهش جدی هزینه های بیمه روبه رو خواهیم بود. ورود کاربران جدید: تعداد زیادی از کاربران هستند که قادر به رانندگی نیستند یا تمایلی به رانندگی ندارند. خودروهای خودران میتواند آن ها را نیز به جریه این حوزه پیوند زد. نیروی کار: با حضور خودران ها شاهد آزاد شدن نیروی کاری میشویم که مشغول رانندگی وسایل نقلیه اعم از اتوبوس و تراک ها و تاکسی ها میشویم و این حجم نیروی کار میتوانند در جای دیگری مورد استفاده قرار بگیرند.

در دسامبر ۲۰۱۷ آقای هیداکاکی تومیتو گزارشی را منتشر کرد و بر اساس آن گزارش سعی کرد تا وضعیت آینده صنایع مختلف رو در اثر حضور خودران ها به صورت کمی بیان کند و مقادیر مشخص پولی به آن ها نسبت دهد در این جدول همانطور که

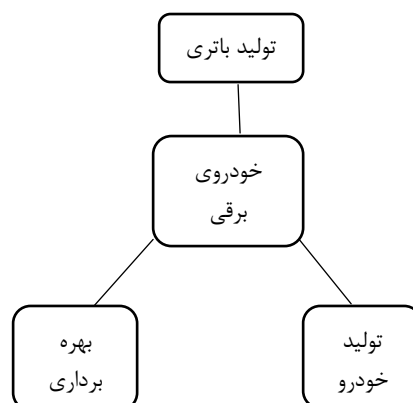
دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

مبینیم ایشان اندازه صنعت بیمه را ۱۸۰ میلیارد دلار پیش بینی کرده است و پیش بینی میکند که یک تغییر منفی ۱۰۸ میلیارد دلاری در اثر حضور خودران ها در این صنعت ایجاد خواهد شد و یا به تعبیر دیگر صنعت بیمه ۶۰ درصد کوچک تر خواهد شد. در بحث حمل بار این اعداد نشان میدهد که صنعت حمل نقل و حمل بار گسترش پیدا خواهد کرد و از رقم ۶۰۴ میلیارد دلاری ۱۰۰ میلیارد دلار دیگر هم افزوده خواهد شد و این صنعت ۱۷ درصد رشد خواهد کرد و صنعت تعمیر خودرو با یک کاهش ۲۶ درصدی مواجه خواهد شد. مفهوم تخریب خلاق ژوزف شومپیتر بهترین تعبیری است که میتوان به نقش خودران ها در آینده صنعت و اقتصاد بکار برد. ژوزف شومپیتر اولین اقتصاد دانی بود که مفهومی را به نام تخریب خلاق معرفی کرد و به تعبیر او در عرصه اقتصاد و فناوری ممکن است تحولاتی رخ دهد که بر اساس آن تحولات وضعیت جدیدی در اقتصاد به وجود خواهد آمد و شیوه های ناکارآمد قبلی را تخریب کند. (گزارش شهرام اتفاق بخش چهارم جنبه های اقتصادی)

بی تردید انسان ها برای کاهش انتشار کربن و مدیریت آلودگی های زیست محیطی راه حل هاوارا کارهای متفاوتی را تاکنون درپیش گرفته اند و در حوزه حمل و نقل سه راهکار وجود دارند که عبارت اند از تلاش هایی که در جهت تغییر در سوخت مصرفی خودروهای شونده در این حوزه تلاش می شود که سوخت های زیستی جایگزین سوخت های فسیلی شوند یا سوخت های ترکیبی استفاده شوند و یا سوخت های فسیلی پاک تری استفاده شوند مانند جایگزینی گاز طبیعی به جای دیزل و بنزین و یا از نیروی برق برای رانش خودروها استفاده گردد. از اقدامات دیگری که برای کاهش انتشار کربن در خودروها و صنعت حمل و نقل مطرح است بحث تغییر و تحول در فناوری خودرو می باشد به کارگیری فناوری هیبریدی در خودروها برای کاهش مصرف سوخت و استفاده از نیروی برق یا استفاده از فناوری خودران ها و نمونه از تعداد بسیار زیادی از فناوری هایی است که در خودروها استفاده شده تا مصرف سوخت را بهینه و کاهش دهد. بحث بعدی تغییر در الگوی مصرف یعنی تلاش برای استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی، کاهش حمل و نقل شخصی می باشد؛ فعالیت هایی در این حوزه از جمله فعالیت هایی هستند که در حوزه صنعت حمل و نقل و خودرو برای کاهش انتشار کربن مطرح می باشند. در میان مجموعه راهکارهای کاهش انتشار کربن طرفداران خودروهای الکتریکی یا برقی معتقد هستند که خودروی الکتریکی بهترین گزینه برای حل و فصل مشکل انتشار کربن در صنعت خودرو می باشد. در نظریه ای ادعای می شود که یک خودرو با سوخت فسیلی چیزی حدود ۳۸۰ گرم CO₂ کیلوولنت بر مایل تولید می کند یعنی معادل کربنی که بر هر مایل پیمایش تولید می شود توسط یک خودروی فسیلی چیزی حدود ۳۸۰ گرم می باشد این مقدار برای خودروهای هیبرید حدود ۲۰۹ گرم در هر مایل بر آورده شده است و برای خودروهای الکتریکی ۱۵۴ گرم بر هر مایل می باشد. در نظریه ای دیگر چهار حوزه مختلف برای تولید و انتشار کربن از یک دیگر تفکیک شده اند و ترتیب آن ها به این صورت است گازهای گلخانه ای که برای تولید باتری های خودروهای الکتریکی تولید می شوند در یک بخش و بخشی که مربوط به رانندگی خودرو (پیمایش خودرو) در جاده ها و بخش سوم مجموعه ای از زیر مجموعه هایی است که در تولید خودرو و یا سوخت اجزای آن منتشر می شود. طرفداران خودروی الکتریکی معتقد هستند که به استناد این مطالعات خودروی الکتریکی بهترین گزینه در صنعت خودرو برای مقابله با انتشار کربن است. طرفداران خودروهای الکتریکی در مسیر اثبات دعاوی خود فهرستی از خودروهای مختلف متعلق به تولید کننده های مختلف در دنیا ارائه داده و میزان انتشار کربن در هر مایل را مشخص می کنند که خودروهایی از خودروسازی نیسان ۲۰۱۶ (۱۱۲)، شورولت ۲۰۱۶ (۱۵۰)، بی ام دابلیو ۲۰۱۵ (۱۰۱)، فورد ۲۰۱۵ (۲۱۹)، و تسلا ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ (۱۲۳، ۱۳۴، ۱۴۲) وجود دارد و مقادیر انتشار کربن هر کدام به تفکیک با ذکر مدل آن خودرو و سال تولید آن مشخص شده است. در برابر مدافعان خودروهای الکتریکی منتقدانی نیز وجود دارند که اعتقاد دارند این محاسبات در مورد میزان انتشار کربن در خودروهای الکتریکی واقع بینانه نیست و بسیاری از چیزها از قلم افتاده و رد پای کربن در مسیر تولید خودروهای برقی به درستی محاسبه نشده است. منتقدین خودروهای برقی بر اثبات دعاوی خود یک خودروی برقی را به چند بخش مجزا تفکیک می کنند:

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

شکل شماره (۵): خودروی برقی

بنابر گزارش بلومبرگ، حداقل تا سال ۲۰۲۱، تولید باتری هایی با ظرفیت ۶۰ کیلووات ساعت در کشورهایی مانند چین، تایلند، آلمان و لهستان، متکی به منابع انرژی فسیلی از قبیل زغال سنگ است. (گزارش شهرام اتفاق قسمت پنجم جنبه های زیست محیطی)

گزارش های متنوعی هر روز منتشر میشود مبنی بر این که تمایل زیادی در بازار وجود دارد برای این که خودروها بیش از پیش هوشمند باشند و تجهیزات هوشمند مثل کروزر کنترل و سیستم های اجتناب از برخورد و چیزهای شبیه به این روی خودروها نصب شود. منتهی این تصور که فرایند حرکت از خودروهای سطوح صفر و یک و دو به سمت خودروهای سطح چهارم یک حرکت تدریجی خواهد بود کمی فریبنده است و صاحب نظران معتقد اند که این فرایند ممکن است به این شکل رخ ندهد و ما ممکن است یک جهش از پایین ترین سطوح هوشمندی به بالا ترین سطوح هوشمندی داشته باشیم و بدون این که این پله ها را گام به گام طی کنیم ممکن است ناگهان به بالاترین سطح هوشمندی جهش کنیم. برای این که بتوانیم تصور کنیم ما الان در کجای تاریخ هستیم لازم است که یک مروری درباره روند پیدایش انقلاب های صنعتی داشته باشیم: در سال ۱۷۸۴ شاهد انقلاب صنعتی اول بودیم جایی که ماشین بخار و تجهیزات مکانیکی به وجود آمد. در سال ۱۸۷۰ شاهد انقلاب صنعتی دوم بودیم که از نیروی برق استفاده شد و تولید انبوه معنا گرفت. در سال ۱۹۸۹ شاهد انقلاب صنعتی سوم بودیم و در این انقلاب وارد دنیای الکترونیک و فناوری اطلاعات شدیم. اما الان در مسیر انقلاب صنعتی چهارم هستیم و انقلاب صنعتی چهارم به زودی رخ خواهد داد شاهد رشد سیستم های مبتنی بر سایبر – فیزیک تحولات زیستی و... هستیم و بسیاری از صاحب نظران عقیده دارند که خودروهای خودران یکی از نمادهای انقلاب صنعتی چهارم است. حال مروری خواهیم کرد بر وضعیت صنعت خودرو. خودرو سازان تا به حال میلیارد ها دلار بر روی پروژه های خودران ها سرمایه گذاری کرده اند و ما نمونه هایی از آن ها را مرور میکنیم: پروژه مشترک شرکت ولوو و شرکت اوپر ((پروژه مشترکی دارند برای تولید خودروهای سطح چهارم)). شرکت هندل در حال حاضر در سطح دوم در حال انجام آزمایش بر روی خودروی سیویک است و در سطح چهارم در حال اجرای پروژه بسیار خوبی است. شرکت نیسان سال ۲۰۱۶ سطح دوم را پشت سر گذاشته. شرکت BMW تا سال ۲۰۲۱ نمونه سطح چهارم خودروی خود را تجاری خواهد کرد. شرکت فورد نمونه خود را تا سال ۲۰۲۱ وارد بازار میکند و تا سال ۲۰۲۵ نمونه خود را تجاری میکند. به پروژه مشترک جنرال موتورز و لایفت بودجه ۵۰۰ میلیون دلاری تخصیص پیدا کرده است و... انجمنی درست شده است به اسم انجمن خودروهای G۵ که بزرگ ترین شرکت های معتبر دنیا از جمله غول های خودروسازی و هواپیماسازی و شرکت های نفت و گاز و شرکت های معتبری در حوزه الکترونیک و مخابرات و... همه از اعضای انجمن هستند و از الان روی چند موضوع در این انجمن کار میکنند. یکی از موضوعات مورد علاقه این انجمن تبادل اطلاعات و فناوری است.

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

موضوع دیگری که برای آن ها اهمیت دارد و بر اساس آن حرکت کرده اند ایجاد مشارکت ها و فعالیت های اقتصادی مشترک بین اعضای این انجمن است. به تازگی در مارس ۲۰۱۹ یک سفر با اتوبوس خودران در شهر منچستر اینگلیس توسط یک گروه حمل و نقل بین المللی انجام شد تا شهر منچستر شاهد آزمایش یکی از اولین اتوبوس های خودران باشد. (گزارش شهرام اتفاق قسمت ششم توسعه صنعت خودرو)

پیشینه تحقیق

چشم انداز خودرو های خودران شاید هنوز هم که هنوز است به شکلی غیرممکن آینده نگارانه باشد. مسیر انقلابی ساخت این خودرو ها از زمان لئوناردو داوینچی آغاز شده است و به سمت آینده ای می رود که در آن انسان دیگر دست های خود را روی فرمان نخواهد گذاشت. شرکت هایی مانند فورد، مرسدس، تسلا، BMW و GM حالا در رقابتی جدی با هم به سر می برند و هر کدام تلاش دارند خودرو های خود را نشان را به دنیای متغیر محصولات تجاری و مصرفی عرضه نمایند. قرن ها پیش از ابداع خودرو، لئوناردو داوینچی سبدهای رطاحی کرده بود که بدون نیاز به هل دادن حرکت می کرد. در واقع فنی هایی که به شدت فشرده شده بودند، نیروی مورد نیاز برای حرکت این سبدها چرخ را فراهم می کردند و علاوه بر این، می شد از قبل، فرمان آن را هم تنظیم نمود تا یک مسیر از پیش تعیین شده را طی نماید. این چرخ پیش از قرن اول خودرو ها محسوب می شود و گاهی اوقات به عنوان نخستین ربات دنیای آن یاد می گردد. گام مهم دیگر در جهت پیشرفت تکنولوژی خودرو های خودران توسط یک مهندس آلمانی به نام ارنست دیکنز برداشته شد که یک سدان را به مجموعه ای از چندین دوربین و شصت ماژول میکروپردازنده مجهز نمود تا امکان تشخیص و شناسایی اشیا موجود در سطح جاده را پیدا کند. اما نوآوری کلیدی ارائه شده از سوی دیکنز همان "دید پویا" بود که به سیستم تصویر برداری امکان این را می داد که "نویز" های فرعی را تشخیص داده و صرفاً روی ماده های خارجی مربوطه تمرکز نماید. امروزه این نوع تصویر برداری نقشی قابل توجه در توانایی تشخیص خطرات و موقعیت خودرو های خودران ایفا می کند. این پروژه آنچنان موفق ظاهر شد که توانست با خونسردی با سرعت ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت اتوبان مشهور باله بر سرعت آلمان را در هم نورد.

نتیجه گیری

خودرو های خودران الگوریتم هایی برای تغییر مسیر زندگی بشر است که رانندگی حمل و نقل و پست های ویژه را برای ما آسان کرده است. از انواع سنسور، رادار و دوربین برای تشخیص مسیر و موانع استفاده می کند و در صحنه تصادف آن کمتر از خودرو های معمولی می باشد. در هزینه و سوخت صرفه جویی می کند و سه داده سخت داریم که در واقع این داده های سخت ما را به یک نتیجه بسیار مهم می رساند. داده سخت اول این است که سوخت فسیلی تا سال ۲۰۵۰ همچنان سهم بزرگی در سبد سوخت مصرفی خودرو ها خواهد داشت و این به معنای آن است که بر خلاف تصور اولیه خودرو های برقی جای بزرگی را در این بازار ندارند. داده سخت دوم این است که برخلاف تصور اولیه خودرو های برقی بیش از آن چیزی که انتظار می رفت همچنان به سوخت های فسیلی داخل مراحل مختلف خودشان وابسته هستند و آن تصویری که از آن ها وجود داشت که قرار است نقش بزرگی را در جلوگیری از انتشار کربن داشته باشند تصویری واقع بینانه نیست و کمتر از حد انتظار پاسخ داده اند. داده سخت سوم این است که سرعت پیشرفت و دستاوردهای احتمالی خودرو خودران ها بیش از حد انتظار بوده است و به نظر می رسد که خودران ها این توانایی را داشته باشند که در مصرف انرژی صرفه جویی کنند و از انتشار کربن جلوگیری کنند به وسیله همین سوخت های موجود است. حال از این سه داده سخت می توانیم یک نتیجه بسیار بسیار مهم بگیریم و آن این است که بر خلاف تصور یک دهه گذشته که تصور میشد که آینده متعلق به خودرو های برقی است و این خودرو های برقی هستند که بر روی سکوی اول خودرو های دنیا می ایستند اشتباه است و آینده متعلق به خودران ها است.

دومین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی

مراجع

مراجع در انتهای مقاله به ترتیب حروف الفبا قید می شود. هر مرجع بایستی حداقل یک بار در متن مقاله مورد استفاده قرار گیرد و یا به آن اشاره گردد. به عنوان این بخش نیز شماره ای تعلق نمی گیرد. مشخصات هر مرجع به صورت کامل و در قالب استاندارد (نمونه های زیر) ذکر شود. مراجع فارسی را با قلم بی نازنین ۱۱ نازک و مراجع انگلیسی را با قلم Times New Roman ۱۰ pt. نازک تایپ نمائید. اشاره به مراجع در داخل متن بایستی به صورتی (نام نویسنده، سال انتشار: صفحه) و در داخل پرانتز انجام شود.

۱. شهرام اتفاق، گزارش ، عملکرد خودروهای خودران، قسمت اول، فروردین ۱۳۹۸
۲. شهرام اتفاق ، گزارش ، تعامل خودروهای خودران در ارتباط با محیط پیرامون خود ، قسمت دوم، فروردین ۱۳۹۸
۳. شهرام اتفاق ، گزارش ، جنبه های اجتماعی خودروهای خودران ، قسمت سوم، فروردین ۱۳۹۸
۴. شهرام اتفاق ، گزارش ، جنبه های اقتصادی ، قسمت چهارم، فروردین ۱۳۹۸
۵. شهرام اتفاق ، گزارش ، جنبه های زیست محیطی، قسمت پنجم، فروردین ۱۳۹۸
۶. شهرام اتفاق ، گزارش ، توسعه صنعت خودرو، قسمت ششم، فروردین ۱۳۹۸
۷. کنش میزس، روش شناسی
۸. ایان راد، سخنرانی در کیمبریج
۹. جرمی بنتام، فلسفه اخلاقی
۱۰. امانویل کانت، الگوی اخلاقی
11. Jeff hecht, Lidar for self-D, 28-29, JANUARY 2018
12. Kireeti Kompella, self driving network , SVP & CTO Engineering, the final page